

Mál nr. 307/2020**V vegna ábyrgðartryggingar A hjá V****Ágreiningur um bótaskyldu vegna vinnuslyss sem M varð fyrir hinn 13.06.2019.****Gögn.**

Málskot dags. 11.09.2020 ásamt fylgigögnum 1-15.

Bréf V dags. 28.09.2020 ásamt fylgigagni.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 13. júní 2019 hafi M slasast við störf sín hjá A. Í málskoti er atvikum lýst svo að M hafi verið að húkka krók í herðatré sem notað sé til að hífa deigluur. Pressa hafi verið á M um að hraða verkinu, þar eð stutt hafi verið í útsteypingu, og hafi hann reynt að losa krókinn með því að ýta á hann og lyfta. Það hafi gengið illa þar sem krókurinn hafi verið stífur og vegið 6-700 kíló. Hann hafi haldið í herðatréð með vinstri hendi og notað hægri hendi til að ýta og lyfta þegar krókurinn rann skyndilega til baka og slóst í þumalfingur vinstri handar með þeim afleiðingum að hann brotnaði. M krafðist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna afleiðinga slyssins, en V hafi hafnað kröfu hans með bréfi dags. 15. janúar 2020, með vísan til þess að það hafi verið aðgæsluleysi M sjálfs sem orsakaði meiðsli hans.

M telur að slys hans megi rekja til ófullnægjandi verkstjórnar og saknæms aðbúnaðar á vinnustað og því sé bótaskylda fyrir hendi. M byggir á því að hífingarbúnaðurinn sem honum var ætlað að nota hafi verið vanbúinn og ekki hentað til verksins, og hafi það verið meginorsök slyssins. Þá hafi verkstjórn og skipulagi verið áfátt. Þannig hafi M verið fyrirskipað að vinna einn sín liðs við hættulegt tæki án fullnægjandi leiðbeininga, en vinnuveitanda sé skylt að upplýsa starfsfólk sitt um notkunarskilyrði tækja og mögulega slysahettu. Hefðu fleiri starfsmenn aðstoðað M við verkið hefði þá mátt koma í veg fyrir umrætt slys. Þá hafi skipulagi verksins verið áfátt þar sem mikil pressa hafi verið á M að klára umrætt verk, og hafi rannsókn A leitt í ljós að skipuleggja þurfi vinnu betur og forðast að setja of mikið álag á starfsfólk. Áður en M var fyrirskipað að vinna umrætt verk hefði verkstjóri átt að ganga úr skugga um hættu sem skapast gæti af framkvæmd þess og leita leiða til að verjast henni. Máli sínu til stuðnings vísar M til ákvæða laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og reglugerða settra með stoð í þeim, auk Hæstaréttardóms nr. 639/2015. Enn fremur hafi verið vanrækt að tilkynna atvikið til Vinnueftirlits ríkisins, svo sem skylt sé og beri A hallann af þeim sönnunarskorti sem af því leiði.

Í bréfi V til nefndarinnar er lýst þeirri afstöðu að ósannað sé með öllu að líkamstjón M verði rakið til saknæms aðbúnaðar á vinnustað, vanbúnaðar kranans, ófullnægjandi verkstjórnar eða skipulags eða annarra atvika eða aðstæðna sem A beri ábyrgð á. Ekki hafi verið rökstutt á hvern hátt kraninn hafi verið vanbúinn, og hafi hann verið tekinn út af Vinnueftirlitinu án athugasemda nokkru fyrir slys M. Slysahætta eigi ekki að fylgja notkun kranans, en hins vegar þurfi kranastjóri að sýna eðlilega aðgæslu við umgengni um hann. Þá hafi M fullgild réttindi til að stjórna umræddum krana og hafi margoft framkvæmt sambærileg verk. M hafi einfaldlega verið að sinna starfi sínu með venjubundnum hætti og ekki hafi verið sýnt fram á að sérstaks eftirlits eða leiðbeininga hafi verið þörf vegna þess. Þá liggi fyrir að lögregla hafi gert skýrslu um atvikið, auk þess sem fulltrúa Vinnueftirlitsins hafi verið tilkynnt um það. Vinnueftirlitið hafi hins vegar ekki talið tilefni til að koma á vettvang, en það eigi ekki að leiða til þess að vikið verði frá almennum sönnunareglum. Er bótaskyldu því hafnað.

Álit:

Ágreiningur málsins lýtur að því hvort tjón M megi rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A eða starfsmanna þess, þannig að bótaskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu en það hvílir á M að sýna fram á að svo hafi verið.

Í fyrsta lagi byggir M á því að umræddur krani hafi verið vanbúinn, ekki hentað til umrædds verks og honum hafi fylgt slysahætta, og hafi það verið meginorsök slyssins. Ekki liggur þó annað fyrir en að

alvanalegt sé við hífingar að nýta krók og herðatré við verkið og hefur M ekki sýnt fram á hvern hátt umræddur hífingarbúnaður hafi verið vanbúinn eða óhentugur til verksins sem slíkur. Þá liggur fyrir að lögregla mætti á vettvang um klukkustund eftir umrætt slys en ekki má ráða af skýrslu lögreglu að eitthvað hafi verið athugavert við kranann og virðist hann raunar hafa verið í notkun skömmu eftir slysið. Þá hefur því ekki verið mótmælt að M hafi verið með fullnægjandi réttindi til að stjórna umræddum krana og samkvæmt frásögn hans í lögregluskýrslu hafði M margoft áður losað krókinn á krananum með þessum hætti, en fyrir liggur að M hafði starfað hjá A í rúma sextán mánuði frá slysdegi. Krókurinn hafi verið stífur og mjög þungur, og M reynt að ýta á hann og lyfta á sama tíma. Allt í einu hafi hann misst krókinn þannig að hann rann til baka og slóst í vinstri þumalfinger hans sem kramdist þá milli tveggja járna.

M byggir í öðru lagi á því að verkstjórn, skipulagi og leiðbeiningum hafi verið áfátt. Af frásögn M sjálfs svo og gögnum sem liggja fyrir nefndinni, verður ekki ráðið annað en að um venjubundið verklag hafi verið að ræða, verkþátt sem M hafi framkvæmt oft áður, og hefur því ekki verið sýnt fram á að sérstakra leiðbeininga hafi verið þörf. Hvað varðar ummæli M um að kraninn hafi verið stífur, verður svo ekki ráðið af því að hann hafi verið stífari en venjan var eða að ráða megi eitthvað um vanbúnað kranans af ofangreindri lýsingu M á atvikum. Fyrir nefndinni liggur atvika- og slysa skýrsla A þar sem kemur fram að M telji að þrýst hafi verið á hann að hraða verkinu og hafi það verið stór orsakavaldur umrædds slyss. Af þeirri skýrslu má einnig ráða að bæta eigi úr þessu með því að skipuleggja vinnu betur og setja ekki of mikið álag á starfsmenn. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni hefur M þó ekki sýnt nægilega fram á hvað olli því að sérstök þörf var á að klára þetta verk hratt, né hver hafi gefið fyrirmæli um það. Í málskoti og meðfylgjandi gögnum kemur fram að pressa hafi komið á M þar sem síðan hafi verið að koma að útsteypingu, en ekki er að finna nánari útskýringar á því hvers eðlis sú pressa hafi verið eða hverju það hefði valdið hefði verkið tafist.

Verður samkvæmt framansögðu að líta svo á að ekki sé sýnt fram á annað en að um óhappatilvik, sem átt hafi sér stað við framkvæmd M á venjubundnu verki, sem hann var vanur að sinna, hafi verið að ræða. Hvað varðar það að slysið hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins þá segir í lögregluskýrslu um slysið að haft hafi verið samband við nafngreindan starfsmann Vinnueftirlitsins. Þó ráða megi af yfirlýsingu Vinnueftirlitsins, dags. 8. júlí 2020, að tilkynning hafi ekki borist þegar slysið átti sér stað, verður því að líta svo á að í það minnsta óformleg samskipti hafi átt sér stað, auk þess sem lögregla virðist strax hafa verið kvödd á vettvang, og er því ekki tilefni til að víkja frá almennum sönnunarreglum vegna þess.

Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni verður því ekki talið að sýnt hafi verið fram á að slys M rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A eða aðila sem A ber ábyrgð á. Er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hans.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 29. október 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.